

**פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (16/2024)
שהתקיימה בתאריך 17.12.2024 במשרדי הבנק בירושלים**

נוכחים מקרב חברי המועצה:	יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית אנדרו אביר סגי איתן (באמצעי תקשורת) אמיר ירון, נגיד הבנק נעים נג'אר
נוכחים מקרב עובדי הבנק:	שולמית גרי, מנכ"לית הבנק שגיא פוגלר, לשכת המנכ"לית שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי לירון רייזמן, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית טידה שמיר, היועצת המשפטית
נוכחים נוספים בנושא מס' 3:	יהונתן אתר, מנהל אגף תכנון שחר דרעי, אגף תכנון רחל צימלס, מ"מ מנהלת יחידת תכנון ובקרה
נוכחים נוספים בנושא מס' 4:	דני כהן, סגן המבקר הפנימי
נוכחים נוספים בנושא מס' 5:	אליצור וייזר, עוזר ליועצת המשפטית ג'ני סרי, מחלקת הניהול של הקרן לאזרחי ישראל לנה קרופלניק, מנהלת מחלקת הניהול של הקרן לאזרחי ישראל
נוכחים נוספים בנושא מס' 6:	אייל חדד, הממונה על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי שירלי אבנר, עוזרת ליועצת המשפטית

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. עדכוני הנגיד והמנכ"לית
3. תוכנית העבודה לשנת 2025 ומעקב אחר תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2024 – דיון מסכם
4. אישור תוכנית עבודה של הביקורת הפנימית
5. סקירה על חוק הקרן לאזרחי ישראל
6. מאגר נתוני אשראי - הצגת תיקוני חקיקה

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

החלטות:

הדיון יתקיים בישיבה הבאה.

נושא 2 בסדר היום: עדכוני הנגיד והמנכ"לית

עדכוני הנגיד

הנגיד סקר התפתחויות בתחום הכלכלי והפיננסי.

חבר מועצה שאל את הנגיד אם יש לו תשובה בעניין הארכת ההתקשרות עם רואה החשבון המבקר של הבנק, בהמשך לדברים שעלו בישיבת המועצה שהתקיימה ב-3 בדצמבר 2024.

הנגיד השיב כי הוא לא נערך לקראת הנושא אך ציין כי הייתה התקדמות בעניין ניסוח הסעיף במכרז החדש, הנוגע לעניין הניסיון של המציע בתחום הפיננסי ובקרב אפשר יהיה להציג נוסח מעודכן של המכרז למועצה.

עדכוני המנכ"לית

המכרז לרואה חשבון מבקר – המנכ"לית דיווחה כי ערכה פגישה עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים בבנק ובעקבותיה נערכו שיפורים במסמכי המכרז. לאחר שהנוסח המעודכן יאושר בבנק הוא יוצג למועצה. בד בבד הבנק בוחן את האפשרות להאריך את ההתקשרות עם רואה החשבון המבקר הנוכחי מעבר לחודש מאי 2025 וגם תוצאות בחינה זו יוצגו למועצה.

תהליך עדכון עיסוקים לשנת 2024 – המנכ"לית דיווחה כי הוקצו 29 עיסוקים בהשוואה ל-28 בשנה הקודמת. לא היו מקרים בהם שיא העיסוק עלה בעקבות קבלת העיסוק ביותר מדרגה אחת.

חתימת מנהלים על טופס ניגוד עניינים – המנכ"לית ציינה כי הוראת נוהל בנושא, שקיים מ-2016, לא נאכפה. אבל החל משנת 2021 כל מנהל אגף חדש חותם על טופס ניגוד עניינים. עם זאת ישנם מנהלי אגפים ותיקים יותר שלא חתמו על הטופס. לאחרונה המנכ"לית ערכה פגישה עם גורמים באגף משאבי אנוש ועם היועצת המשפטית שמטפלת כיום בלא מעט טפסים חתומים שהועברו לבחינתה. המנכ"לית ציינה כי היא הרחיבה את הדרישה לחתום על הטופס גם למנהלי יחידות. המנכ"לית הוסיפה כי בימים אלה מתעדכן הנוהל האמור מ-2016.

מכרז רגיש – בימים אלה מתגבשת כתיבתו של נוהל בנושא ולאחר שזו תסתיים הוא יובא לאישור ועד העובדים. המנכ"לית הסבירה כי מכרז רגיש הוא מכרז כוח אדם שבו אחד המועמדים הוא חבר בוועד העובדים או עובד בחטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון.

חיזוק אבני החיפוי של המבנה המרכזי בירושלים – המכרז פורסם ב-27 בנובמבר וב-9 דצמבר נערך כנס ספקים אליו הגיעו 6 ספקים פוטנציאליים. המועד האחרון להגשת הצעות הוא 26 בדצמבר והמנכ"לית תעדכן את המועצה בדבר תוצאות המכרז.

אירועי בטיחות – אין מה לציין.

אמנת שירות ביחידה לפניות הציבור בחטיבת הפיקוח על הבנקים – האמנה הוצגה לאחרונה למנכ"לית ותפורסם לציבור ב-1 בינואר 2025. המנכ"לית ציינה כי ליחידה דרושה תוספת של תקן אחד כדי לעמוד ברמת השירות (SLA).

חבר מועצה שאל אם לפניות הציבור הנוגעות למערכת לשיתוף בנתוני אשראי יש אמנת שירות, והמנכ"לית השיבה כי זו מוגדרת בחוק.

נושא 3 בסדר היום: תוכנית העבודה לשנת 2025 ומעקב אחר תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2024 – דיון מסכם נגיד הבנק ציין כי נערכו עוד אי אילו שינויים בהצעת התקציב הראשונית שהוצגה למועצה בתכנון מלמטה למעלה (bottom up) ותוך חיסכון נוסף של משאבים.

מנהל אגף תכנון ציין כי מאז ישיבת המועצה ב-26 בנובמבר הופחתה הצעת התקציב בעוד 3.3 מיליוני ש"ח, מהם כ-2.5 מיליון כתוצאה מהפחתת שער החליפין המשמש בחישובי התקציב מ-3.8 ל-3.7 ש"ח לדולר. מנהל האגף סקר עוד מספר שינויים שתרמו להפחתה. הוא אמר כי התקציב הכולל לשנת 2025 גדל ב-4.2% לעומת התקציב המקורי לשנת 2024 ובניכוי שלושה תחומי פעולה: הדפסת כסף, ניהול כספי הקרן לאזרחי ישראל ושיתוף בנתוני אשראי הסתכם שיעור הגידול ב-3.2%.

חבר מועצה שאל מדוע הדפסת הכסף נכללת בין שלושת הסעיפים האמורים יחד עם שני התפקידים האחרים שהוטלו על בנק ישראל מכוח חוקים מיוחדים.

חבר מועצה אחר הסביר שהסיבה לכך היא שנתוני ההוצאה עבור הדפסת הכסף הם בעלי שונות גבוהה יחסית ולמועצה המינהלית גם אין אפשרות להשפיע על ההוצאה הכרוכה בהדפסת הכסף, בשונה מהוצאות אחרות הכרוכות בפעילות הבנק.

מנהל אגף תכנון אמר שמודל המלאי עשוי להשפיע על תקציב הדפסת הכסף בשנה מסוימת אבל בראייה רב-שנתית השפעתו על התקציב מצטמצמת.

חבר מועצה ציין כי בניכוי שלושת הסעיפים האמורים שיעור הגידול של הצעת התקציב ל-2025 נמוך משיעור האינפלציה וגם משיעור הגידול של התקציב הכולל אין לדעתו בעיה כלשהי. חברי מועצה אחרים הסכימו איתו.

חבר מועצה אחר הזכיר כי בישיבה שהתקיימה ב-26 בנובמבר הוא ביקש מהמנכ"לית לבחון אם אפשר לצמצם את תקציב הנסיעות לחוץ לארץ ושאל אם הדבר נעשה.

המנכ"לית השיבה כי בדיקה העלתה שמחירי הטיסות לחו"ל התייקרו בכ-30% בשנה האחרונה.

חבר המועצה הקודם העיר על הפער הקיים לאורך שנים בין התקציב המתוכנן לבין התקציב בפועל, אשר מעיד לכאורה על תכנון ביתר.

חבר מועצה אחר אמר כי אומנם הפער קיים אבל הוא מצטמצם בהתמדה ואלמלא תקציב השכר אשר לא נוצל במלואו בשנתיים האחרונות – לנוכח התקבולים הגבוהים מהביטוח הלאומי תמורת ימי המילואים של עובדי הבנק – היה שיעור ניצול התקציב הכולל קרוב ל-95%.

חבר מועצה שלישי אמר שלדעתו מדובר בשיעור ניצול סביר ביותר.

חבר המועצה הקודם אמר שלדעתו עדיף מנהלים אשר ישאפו כבר בשלב התכנון לעשות יותר, אבל כדאי גם שמנהלים שלא יגיעו בסוף השנה למצב שבו הם מוציאים כספים שלא לצורך אלא רק כדי להראות ניצול לכאורה של התקציב. הוא הוסיף שתקציב הבנק בהגדרה לא יכול להיות גירעוני ולכן הוא כולל גם מעין שולי ביטחון.

מנהל אגף תכנון ביקש מהמועצה לאשר את התקציב לפעילות המינהלית של הבנק לשנת 2025, כולל את נוסח המכתב ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, המוגש עם התקציב המונח על שולחן הוועדה.

חברי המועצה דנו בנוסח המכתב. הם שיבחו את עבודת עובדי אגף תכנון בהכנת התקציב ותוכנית העבודה לשנת 2025.

יו"ר המועצה המינהלית אמר שהמועצה מברכת את כל הגורמים בבנק אשר תרמו לעבודה על התקציב בתקופה של מלחמה ושל מצב כלכלי מורכב. הוא אמר שהעבודה שנעשתה הייתה יסודית ומעמיקה והביאה לחיסכון משמעותי ושהמועצה מרגישה בנוח עם הצעת התקציב.

נגיד הבנק אמר שגם השנה התהליך היה טוב וגם ההיזון החוזר של המועצה היה מועיל וחשוב.

החלטות:

1. בהתאם לסעיף 20(א)(3) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה המינהלית מאשרת את התקציב לפעילות המינהלית של הבנק לשנת 2025.
2. המועצה מאשרת את שיא כוח האדם בבנק לשנת 2025 בהיקף של 968.4 משרות.
3. המועצה מסמיכה בזאת את נגיד הבנק ואת יו"ר המועצה להניח את התקציב האמור על שולחן ועדת הכספים של הכנסת.
4. בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, המועצה המינהלית מאשרת לפרסם לציבור באתר האינטרנט של הבנק את עיקרי תוכנית העבודה של הבנק לשנת 2025, כפי שהובאו בפניה על ידי הבנק.

נושא 4 בסדר היום: אישור תוכנית עבודה של הביקורת הפנימית

המבקר הפנימי אמר שתוכנית העבודה לשנת 2025 נגזרת מתוכנית העבודה התלת-שנתית לשנים 2023 – 2025 שאושרה בזמנה. התוכנית כוללת גם הצעה לתקציב. המתכנת דומה במהותה למתכונת התוכניות שאושרו בשנים הקודמות למעט העובדה שהשנה לא התקיים דיון מקדים בוועדת הביקורת שלא יכולה הייתה להתכנס על רקע חוסר בחברים מקרב הציבור במועצה המינהלית. תוכנית העבודה כוללת ארבעה פרקים: (1) פירוט של תוכנית הביקורת הפרויקטאלית. (2) תוכנית מעקבים – מעקב אחר יישום המלצות מדוחות ביקורת קודמים, כולל דוחות של מבקר המדינה. (3) תוכנית האיכות – ביקורת על איכות עבודת הביקורת הפנימית, המורכבת משני חלקים: חלק פנימי של ניטור רציף של המבקר הפנימי וסגנו על פעילות הביקורת הפנימית, בהתאם לתקנים מקצועיים של ביקורת פנים; ביקורת על ידי סוקר חיצוני אחת ל-5 שנים, כאשר הפעם האחרונה הייתה ב-2023. (4) מטלות נוספות – למשל, הכנת תוכנית עבודה שנתית, עדכון נהלים ומשימות אחרות שאינן מטלות ביקורת.

המבקר הפנימי אמר שבכוח האדם של הביקורת הפנימית לא יחול שינוי במספר התקנים. עם זאת, בכוח האדם העוסק בתלונות הציבור תוחלף לזמן מה עובדת קבועה, אשר הושאלה לגוף אחר בבנק לתקופה של שנה, בשני סטודנטים בחצי משרה.

חבר מועצה שאל אם המהלך לא פגע בעבודת הביקורת.

המבקר הפנימי השיב שאומנם העובדת האמורה עסקה בעבר גם במטלות ביקורת אך לקראת המעבר שלה בבנק היא הקדישה את מירב זמנה לנושא פניות הציבור. הוא הוסיף כי החלפתה בסטודנטים הוא פתרון המתאים יותר לטווח קצר, מפני שתהליך הכשרה של מבקר אורך זמן רב.

חבר מועצה שאל אם הביקורת הפנימית שקלה להפיץ שאלונים ליחידות בבנק כדי לקבל משוב ממבוקרים על איכות פעילותה.

סגן המבקר הפנימי אמר שניסוח השאלות הוא קריטי להצלחת המשוב.

חבר מועצה שהיה חבר בוועדת הביקורת אמר כי התרשמותו, ככלל, מהדיונים שערכה הוועדה בדוחות ביקורת עם מבוקרים, היא כי יש הערכה רבה לאיכות הדוחות ולתרומתם לגופים המבוקרים. הוא הוסיף שבמקרים שבהם נדרשת מומחיות מיוחדת המבקר הפנימי משתתף לעיתים בביקורת ולעיתים הוא מגייס יועצים חיצוניים בעלי מומחיות מתאימה. לרוב, הוועדה התרשמה כי עבודת הביקורת נעשתה בצורה יעילה. אומנם היו תהליכי ביקורת שהתארכו והוועדה גם מצאה לפעמים מקום להעיר על כך, אבל היא לא שמעה על טרונות ממבוקרים על בזבז זמנם.

חבר מועצה שני אמר שמבקר טוב הוא כזה שיכול לצלול לעומקו של כל נושא. הוא הוסיף כי נדבך חשוב בעבודת הביקורת הוא אמון מוחלט בין המבוקר למבקר. לדבריו, ישנם כלים שבאמצעותם אפשר לבדוק את מידת האמון של המבוקרים במבקרים.

המבקר הפנימי אמר שיש כשל מובנה בעבודת הביקורת שעל פיו, לעיתים, אם המבקר לא נכנס מספיק לעובי הקורה אזי המבוקר יהיה מרוצה וככל שהמבקר מעמיק בביקורת ומוצא ליקויים רבים אזי המבוקר ינסה דווקא להמעיט באיכות הביקורת. הוא הוסיף כי אתגר מרכזי בעבודתו הוא לשבץ את המבוקרים העומדים לרשותו למשימות הביקורת בהתאם ליכולותיהם, ובחלק הארי של המקרים הם עומדים היטב במשימה.

מנכ"לית הבנק ציינה כי עבודת הביקורת הפנימית זוכה להערכה רבה בבנק ישראל, חרף הביקורת הנשמעת לעיתים מהגופים המבוקרים על היקף המשאבים שהם צריכים להקצות לטובת תהליך הביקורת ועל ריבוי ביקורות בבנק.

בתשובה לשאלת חבר מועצה הסביר המבקר הפנימי כי תוכנית הביקורת השנתית נגזרת מהתוכנית התלת-שנתית וזו מנסה למצוא איזון, כך שלא יוטל עומס של ביקורות על גוף מסוים בבנק בתקופה נתונה.

סגן המבקר הפנימי הוסיף כי תוכנית הביקורות מבוססת על סקר הסיכונים של הבנק ותדירות הסיכונים בגוף מסוים בבנק היא פונקציה של רמת הסיכונים הגלומה בו. הוא הוסיף כי התוכנית השנתית של הביקורת הפנימית נידונה עם מנהלי החטיבות בבנק.

חבר מועצה שהיה חבר בוועדת הביקורת ציין כי תוכנית העבודה השנתית ל-2025, שהמבקר הפנימי מבקש כעת מהמועצה לאשר, היא החלק השלישי והאחרון בתוכנית העבודה התלת-שנתית שנדונה בוועדת הביקורת ואושרה במועצה המינהלית.

הוא הוסיף כי הוועדה, שכאמור לא יכולה להתכנס בימים אלה על רקע חוסר בחברים מקרב הציבור במועצה המינהלית, עשויה לעיתים להציע למועצה להוסיף או לגרוע מטלות ביקורת בהתאם לשיקולים שונים.

החלטות:

1. המועצה דנה בתוכנית העבודה המוצעת של הביקורת הפנימית לשנת 2025 (הכוללת הצעה לתקציב). המועצה מאשרת את תוכנית העבודה לשנת 2025 ואת תקציב הביקורת הפנימית לשנת 2025 בסך 7,913 אלפי ש"ח ואת תקציב ההרשאה להתחייב בסך 2,086 אלפי ש"ח.
2. המועצה מאשרת תקן נוסף לשנת 2025 במסגרת שיא כוח אדם הקיים.

נושא 5 בסדר היום: סקירה על חוק הקרן לאזרחי ישראל

העוזר ליועצת המשפטית של הבנק ציין כי הסקירה מוצגת לבקשת המועצה המינהלית. מקור הכספים בקרן הוא היטל על רווחי גז ונפט והם נועדו למען הדורות הבאים. כספי הקרן מושקעים בחוץ לארץ על ידי מחלקת הניהול המצויה בבנק ישראל, בעוד שהמועצה של הקרן וועדת ההשקעות שלה אינם חלק מהבנק. מסיבות שונות היה איחור של מספר שנים של צבירת הכספים בקרן לסכום מצטבר של מיליארד שקלים שהיה תנאי של כניסת החוק לתוקפו, מאז ממשיכה הקרן לצבור כספים באופן שוטף למדי. מחלקת הניהול פועלת על פי הנחיות של מועצת הקרן וועדת ההשקעות, כל אחת על פי תחום אחריותה וסמכותה. החוק קובע כי יש הבחנה בהוצאות של מועצת הקרן וועדת ההשקעות שממומנות על ידי משרד האוצר מתקציב המדינה, בעוד שתקציב מחלקת הניהול, לרבות שכר מנהל המחלקה ועובדיה, ממומן מתקציב בנק ישראל.

חבר מועצה שאל אם בעת חקיקת החוק היו ערים בבנק ישראל למשמעות של תקצוב מחלקת הניהול ואם יש כעת דרך לתקן את העובדה שהקרן לא מממנת את פעילותה.

היועצת המשפטית השיבה שתיקון שכזה מצריך שינויי חקיקה.

העוזר ליועצת המשפטית ¹ אמר כי הקרן מורכבת משלושה אורגנים: מועצת הקרן, ועדת ההשקעות ומחלקת הניהול. השניים הראשונים נחשבים למוסדות הקרן, בעוד שמחלקת הניהול היא מעין אוטונומיה בתוך בנק ישראל.

חבר מועצה אמר שהחוק לא קובע מה צריך להיות גודלה של מחלקת הניהול והדבר נתון לשיקול דעתו של בנק ישראל. לכאורה, הבנק יכול לקבוע תצורה מינימלית למחלקת הניהול ואם משרד האוצר יבקש להרחיבה אפשר יהיה לנהל עימו מ"מ על מימון תקציב המחלקה. לדעתו, לא כדאי בעת הזו לנסות לשנות את הסטאטוס-קוו הקיים.

חבר מועצה אחר אמר שלדעתו המועצה צריכה להביע אי שביעות רצון מהעיקרון שנקבע בחוק שבנק ישראל נושא בהוצאות התפעול של מחלקת הניהול של הקרן ואת הציפייה שלה שבעתיד עיקרון זה ישונה.

חבר מועצה שלישי אמר שניהול הקרן נכפה למעשה על בנק ישראל. את המערכת לשיתוף בנתוני אשראי בנק ישראל לקח על עצמו כנראה מבלי להבין לאשורם את ההשלכות ואת המחיר של המהלך, אבל לפחות יש לו יכולת שליטה ובקרה על המערכת. בניהול הקרן יכולת השליטה של הבנק היא מועטה, למשל בסוגי הנכסים שהקרן תשקיע בהם. לדעתו, צריך לבדוק

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לייעוץ משפטי.

במדינות אחרות שמנהלות קרן עושר כיצד היא פועלת ואם גם בהן עלות הניהול של הקרן מוטל על הבנק המרכזי. הוא תהיה מי יישא באחריות, בנק ישראל או משרד האוצר, במקרה שהחלטות של ועדת ההשקעות של הקרן יגרמו להפסדים ניכרים, ומהי אחריותה של המועצה המינהלית לעניין ניהול הקרן.

2

חבר מועצה אמר שהמועצה המינהלית צריכה לקבל הערכה מושכלת על ההתפתחויות הצפויות בקרן לאזרחי ישראל כדי שתוכל לצפות את היקף התשומות שיהיו לבנק ישראל בעניין זה בעתיד הנראה לעין ולשקול אם נכון יהיה כי יישא בהן לבדו. חבר מועצה אחר אמר שקשה להעריך את ההתפתחויות הצפויות בקרן לאזרחי ישראל, בעיקר לנוכח העובדה שלבנק ישראל יש רק נציג אחד במועצת הקרן ומכאן שגם השפעתו של הבנק על ההתפתחויות האפשריות היא מועטה. במצב הנוכחי בנק ישראל, לעניין הקרן, הוא יותר בבחינת גוף מבצע. הוא ביקש לקבל מהיועצת המשפטית הבהרה / חוות דעת כתובה באשר לתחום אחריותו של בנק ישראל ותחום אחריותה של המועצה המינהלית בקשר לפעילותה של מחלקת הניהול של הקרן לאזרחי ישראל.

החלטות:

1. המועצה מבקשת לקבל חוות דעת בכתב בדבר אחריות המועצה המינהלית לפעילות מחלקת הניהול של קרן העושר. (אחריות: היועמ"ש; לו"ז: רבעון ראשון 2025)
2. המועצה מבקשת לקבל סקירה לגבי מימון עלויות מחלקת ניהול קרנות עושר במדינות אחרות. (אחריות: מנהלת מחלקת ניהול קרן העושר; לו"ז: רבעון ראשון 2025)

נושא 6 בסדר היום: מאגר נתוני אשראי - הצגת תיקוני חקיקה

הממונה על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי הזכיר כי בדיון שהתקיים ב-10 באוקטובר הוא התייחס לסיכון הגלום במיעוט לשכות אשראי. לדבריו, הפתרון לניהול סיכון זה מצוי בתיקון החקיקה. הדיון הנוכחי נועד להציג למועצה, בהתאם לבקשתה, את עיקרי תיקוני החקיקה.

העוזרת ליועצת המשפטית של הבנק אמרה כי סקירתה תתמקד בתיקוני החקיקה שלדעתה יש למועצה יותר עניין בהם. היא ציינה כי חוק נתוני אשראי הוא תוצר של דיוני ועדה בין-משרדית שבחנה את נושא השיתוף בנתוני אשראי והגברת התחרות בשוק האשראי. החוק נחקק באפריל 2016 ונכנס לתוקף באפריל 2019. בשנים הראשונות, לאחר שבנק ישראל הקים את המערכת לשיתוף בנתוני אשראי ומונו בעלי התפקידים שנקבעו בחוק ולאחר שהמערכת החלה לפעול, התבררו בעיות שקיימות בחוק ועם הזמן התגלו עוד ועוד דברים שיש לטפל בהם. זאת, כדי לשפר את ניהול המערכת, לשפר את השירות ללקוחות, להרחיב את סמכויות הממונה על המערכת ולהפחית את הסיכונים על בנק ישראל. העוזרת ליועצת המשפטית הוסיפה כי הדיונים בתיקוני החקיקה החלו ב-2019, ביחד עם משרד המשפטים, וב-2021 פורסם תזכיר. מאז נעשים ניסיונות לקדם את תיקוני החקיקה הממתינים על שולחנה של ועדת השרים לענייני חקיקה. לדבריה, הואיל וחוק נתוני אשראי הוא של משרד המשפטים אזי שר המשפטים צריך להביאו בפני ועדת השרים. היא הוסיפה כי יש לחצים מצד הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי שאינם ענייניים ואינם נוגעים להצעת החוק, אשר עוצרים את קידום ההצעה. היא מסרה כי מבקר

² הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לייעוץ משפטי.

המדינה פרסם בינואר 2024 ממצאים של ביקורת על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי. הפתרון למרבית הכשלים שעליהם הצביע המבקר לא נתון בידי בנק ישראל, אלא תלוי בתיקוני החקיקה המוצעים. עם זאת, המבקר העיר גם לעניין עלות הקמת המערכת, לשימושיות שלה ולתרומת המערכת לקידום המטרות שלשמן היא הוקמה. העוזרת ליועצת המשפטית של הבנק ציינה כי בעניין השימושיות והתרומה של המערכת לציבור צריך לזכור כי המערכת נכנסה לשימוש בתחילת תקופת הקורונה ומאז הפעלתה חוותה ישראל גם תקופה ממושכת של מלחמה ועם זאת הנתונים שמצטברים מעידים על מגמת עלייה בשימושיות במערכת.

הממונה על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי ציין כי הרוב המכריע של אזרחים בני 18 ומעלה רשומים במערכת.

חבר מועצה שאל מדוע נדרשת הרחבת הסמכויות של הממונה על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי.

העוזרת ליועצת המשפטית הסבירה כי הדרישה נועדה כדי לפתור בעיות שבנק ישראל זיהה של פגיעה בלקוחות של גופים שבנק ישראל לא מפקח עליהם ולא יכול להטיל עליהם עיצומים כספיים באופן ישיר. הבנק גם לא יכול לאסור על מסירת חיוויי אשראי. אם בנק ישראל מזהה כשל בשמירה על נתונים של לקוחות בדוחות אשראי או בחיוויי אשראי, אין כיום לממונה אפשרות להטיל עיצומים כספיים בגין הכשל, או שהיא מוגבלת מאוד. היעדר הכלי של עיצום כספי חושף את בנק ישראל, כמי שהקים את המערכת ומנהל אותה, לסיכון.

העוזרת ליועצת המשפטית אמרה כי תיקוני חקיקה נדרשים גם להרחבת האפשרות להסתייע בבודקים חיצוניים (מיקור חוץ) בביצוע פיקוח ובקרה. לדבריה, כוח האדם העומד לרשות הממונה הוא מצומצם יחסית ויש הרבה גופים שצריך לבקר והרבה פעולות של פיקוח ובקרה. כיום החוק מתיר לממונה להסתייע בבודקים חיצוניים רק במקרים ובתנאים מסויימים והצעת החוק נועדה להרחיב את הגמישות של הממונה להשתמש בבודקים חיצוניים לעשות גם פעולות שהיום רק עובדי בנק ישראל רשאים לעשותן. העוזרת ליועצת המשפטית ציינה כי משרד המשפטים התנגד בתחילת הדרך לאפשרות שבנק ישראל יסתייע בבודקים חיצוניים. היא הסבירה כי בהיעדר פיקוח ובקרה מספקים בנק ישראל חשוף לסיכון שגורמים מבצעים עבירות על החוק והוא אינו יודע על כך. עיקר ההסתייעות בבודקים חיצוניים תהיה בהיבטים טכנולוגיים, אבל לא רק בהם. היא הוסיפה שכיום אם הבנק מסתייע בבודק חיצוני אזי הבודק צריך להיות מלווה על ידי עובד של הממונה. היא הדגישה כי הבודק החיצוני לא יוכל להפעיל סמכות, הכרוכה בהפעלת שיקול דעת, שניתנה לממונה לפי דין. היא אמרה שהרחבת הגמישות תאפשר אולי לגייס ביתר קלות בודקים חיצוניים ואף להוזיל עלויות.

באשר לשיפור השירות ללקוחות אמרה העוזרת ליועצת המשפטית כי לא מעט לקוחות עוזבים את המערכת בעקבות ייעוץ שגוי שהם מקבלים מגורמים בלתי מוסמכים. הנתונים על לקוח שעזב נמחקים מהמערכת מפני שהחוק אוסר על שמירת נתונים היסטוריים והלקוחות שעזבו עלולים להיפגע בעת הגשת בקשה לאשראי. הלקוחות שנפגעו כתוצאה מהייעוץ הלקוי גם מתקשים לתבוע את אותם "יועצים" שמגובים בהסכמים אחידים פוגעניים מאוד.

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי אמר כי גם משרד המשפטים והרשות להגנת הצרכן מתקשים לסייע לאותם לקוחות שנפגעו, משום שהם זקוקים למסמכים ונתונים שהחוק הנוכחי לא מאפשר לבנק ישראל לספק להם ותיקוני החקיקה יקלו בעניין זה.

העוזרת ליועצת המשפטית הוסיפה כי אחד מתיקוני החקיקה, לעניין זה, הוא לקבוע תקופת צינון של שנה שבמהלכה אפשר יהיה לחזור למערכת וכך יצומצם הסיכון להיפגע למי שהחליט לצאת מהמערכת. היא ציינה מטרה נוספת של תיקוני החקיקה:

הרחבת השימוש בנתונים מהמערכת לשיתוף בנתוני אשראי והסרת חסמים. היא הסבירה כי קיים פער בין חוק נתוני אשראי לבין חוק שירות מידע פיננסי בנוגע לשימוש בנתונים. בעוד שהשני מאפשר להשתמש בנתונים שעוברים במערכת הבנקאות הפתוחה כדי לפתח מודלים שייטיבו עם הלקוחות, בעוד שהנתונים שבמערכת נתוני אשראי לא יכולים לשמש לכך. בנוסף, תיקוני החקיקה נועדו גם להרחיב את התחומים שבהם יוכלו לשכות האשראי לפעול, מה שישפר את רווחיותן ויקל עליהן להמשיך לפעול.

חברי המועצה המינהלית ביקשו כי המחלקה המשפטית תפנה למשרד המשפטים בבקשה לקדם את הטיפול בתיקוני החקיקה.